خبر

جرائم محیط‌زیستی چهارمین جرم در کشور

● **شرق:** معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، در جمع قضات و نمایندگان قضائی استان فارس در شیراز بیان کرد: جرایم زیست‌محیطی یکی از نمونه‌های اصلی جرم در کشور است که با همکاری دستگاه قضائی در سال‌های اخیر تا حدود زیادی کنترل شده اما همچنان به‌عنوان چهارمین جرم در کشور وجود دارد.

معصومه ابتکار افزود: در عرصه‌های جهانی نیز جرایم زیست‌محیطی بعد از قاچاق انسان، قاچاق اسلحه و قاچاق اشیای قیمتی چهارمین مورد از جرایم محسوب می‌شود.

ابتکار اظهار کرد: قاچاق پرندگان شکاری، قاچاق چوب، ایجاد کوره‌های تولید زغال و برداشت غیرقانونی از جنگل‌ها مهم‌ترین جرایم زیست‌محیطی در کشور است که لازم است قوه قضائیه در این زمینه با تدابیر و همکاری بیشتر، زمینه کنترل این جرایم را فراهم کند.

وی همچنین گفت: با تلاش‌ها و پیگیری‌های دولت تدبیر و امید، سازمان حفاظت محیط‌زیست بر آن است تا عرصه‌های حفاظتی را در کشور از ۱۱ درصد به ۱۶ درصد افزایش دهد.

معاون رئیس‌جمهور اضافه کرد: آزادسازی اراضی تصرف‌شده از ید متصرفان یکی دیگر از مواردی است که در سال‌های اخیر به‌شدت پیگیری شده و ما در استان‌های مازندران، تهران و هرمزگان نمونه‌های قابل‌توجهی از زمین‌خواری و دریاخواری را مهار کرده‌ایم.

وی بیان کرد: سازمان محیط زیست بعد از فرمایش رهبر معظم انقلاب در اسفند سال ۹۳، در حوزه جرم‌انگاری به یکی از سازمان‌های مقتدر که تعامل مناسبی با دستگاه قضائی برای کاهش جرایم دارد، تبدیل شده و نگاه مترقیانه و دین‌مدارانه رهبر معظم انقلاب، راهگشای بسیاری از مسائل و مشکلات ما در عرصه محیط زیست است.

ابتکار ادامه داد: از قوه مقننه تقاضا داریم لوایح چهارگانه زیست‌محیطی شامل لایحه هوای پاک، خاک سالم، حفاظت از تالاب‌ها و ارزیابی‌های زیست‌محیطی را قبل از پایان دوره جاری مجلس به تصویب برسانند.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور در بخش دیگری از سفر خود به استان فارس در جمع کارکنان و خانواده‌های شهدای محیط زیست فارس در شیراز گفت: در مقطعی از زمان، دو روز هوای پاک و روز محیط زیست را از تقویم ما حذف کردند که این کار جای تأمل و تأسف دارد و ما در حال پیگیری هستیم تا مجددا این دو روز حذف‌شده در تقویم گنجانده شوند. پیش‌تر روز هوای پاک ۲۹ دی و روز محیط زیست که مناسبتی جهانی است، مصادف با ۱۵ خرداد بود.

ابتکار ادامه داد: بسیاری از کارمندان دولت و از جمله کارکنان سازمان حفاظت محیط زیست مسائل معیشتی دارند و در شرایط جدید تلاش خود را به حل مسائل معیشتی کارکنان این سازمان معطوف کرده‌ایم. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور گفت: امتیازات و مزایایی برای محیط‌بانان کشور در نظر گرفته شده که ۱۷ استان کشور این امتیازات را پرداخت کرده‌اند و استان فارس با تلاش مسئولان استانی در حال پرداخت این امتیازات است. گفتنی است برای حفاظت از محیط زیست، ۲۲ نفر از کارکنان سازمان حفاظت محیط زیست در استان فارس شهید شده‌اند.

برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری‌ها ابلاغ شد

برنامه‌ای برای ارزیابی شهرداری‌ها

معصومه اصغری: علی نوذرپور، معاون شهرداری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور، در چند دهه گذشته در حوزه شهرداری‌ها به شکل تخصصی حضور داشته، او ریز و درشت مشکلات و مسائل مدیریت شهری را می‌شناسد. در دو دهه گذشته موضوع نداشتن برنامه در شهرداری‌ها و دلایل اجرائی‌نشدن برنامه‌ها را بررسی و ارزیابی کرده و حالا نتایج این بررسی‌ها در قالب چند کار مهم در آستانه تحقق است. نوذرپور در این گفت‌وگو دستورالعمل تهیه، تصویب، اجرا و پایش برنامه عملیات نوسازی و عمران و اصلاحات شهر (برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری) که به‌تازگی از سوی وزارت کشور به استانداری‌ها و در ادامه به شهرداری‌ها ابلاغ شده را تشریح کرد.

عکس: حمید فروتن، ایسنا

اینکه می‌گویید به‌دنبال برنامه‌ریزی برای شهرداری‌ها هستیم، یعنی شهرداری‌ها در هیچ دوره‌ای برنامه نداشته‌اند؟

از سال ۷۷ که در وزارت کشور حضور داشتم، بر این موضوع واقف شدم که شهرداری‌ها برنامه ندارند و تنها برنامه شهرداری‌ها، طرح‌های جامع و تفصیلی بود که در امورات روزمره آنها مورد استفاده بود. اصل وظایف مانند حوزه پسماند هیچ برنامه‌ای نداشت و ما به‌دنبال راهی بودیم که شهرداری‌ها دنبال برنامه بروند. در آن زمان به قانون اصلاح و نوسازی شهر که در سال ۱۳۴۷ به تصویب رسیده بود، نگاه کردیم. در آن قانون ماده‌ای هست که می‌گوید شهرداری‌هایی که مشمول قانون نوسازی هستند و عوارض نوسازی به آنها تعلق می‌گیرد، مکلف هستند برنامه پنج‌ساله عمران، نوسازی و اصلاحات شهر منطبق بر برنامه جامع داشته باشند. بعد از پیگیری در وزارت کشور در مورد اینکه چه تعداد از شهرداری‌ها برنامه می‌دهند و چقدر اجرائی می‌شود، همکاران گفتند شهرداری‌ها چیزهایی تهیه می‌کنند و برای ما می‌فرستند، اما در حد بودجه پنج‌ساله است و ما هم داخل کشوها می‌گذاریم و کسی به آنها کاری ندارد.

برای بررسی علمی این موضوع، یک پروژه مطالعاتی تعریف کردم. تجربه دنیا را مطالعه کردیم و حاصل آن برنامه‌ریزی و پژوهش اولین دستورالعمل را در سال ۷۹ با عنوان دستورالعمل تدوین برنامه میان‌مدت عمران و توسعه شهرداری‌ها به دست ما رساند و ابلاغ شد. از آن زمان به بعد شهرداری‌ها برای تهیه برنامه پنج‌ساله ورود پیدا کردند و براساس نظامات تعریف‌شده باید اقدام می‌کردند. از سال ۷۹ تابه‌حال ۱۵ سال گذشته و در این مدت تجارب خوبی شکل گرفته و بسیاری از شهرداری‌ها ازجمله شهرداری تهران اقدامات خوبی در این زمینه داشته‌اند.

یعنی از زمان شکل‌گیری شوراها هم این برنامه‌ریزی برای شهرها اتفاق نیفتاد؟

با شکل‌گیری شوراها و واردشدن آنها به مدیریت شهرها به عنوان یک رکن مهم، تغییرات زیادی رخ داد. من هم در این فاصله دوباره به وزارت کشور برگشتم و این موضوع که چرا برنامه‌ریزی تدوین‌شده باید محدود به وظایف شهرداری‌ها باشد را بررسی مجدد کردم. در بند دو ماده ۷۱ قانون شوراها یکی از وظایف را شناخت مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، مالی و رفاهی شهر و ارائه پیشنهادات و راه‌حل‌های اجرائی و راهبردی برای دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط عنوان کرده. به‌این‌ترتیب این مسئله فقط مربوط به شهرداری‌ها نیست. اما واقعیت این است بیشتر شوراها اصلا به این حوزه ورود پیدا نکرده‌اند و اگر مواردی بوده، براساس ترکیب و علائق شورا بوده و حرکت عام همه شوراها نبوده است. درعین‌حال، براساس بند ۳۲ ماده ۷۱ قانون شوراها، واحدهای شهرستانی همه دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی مکلف هستند که برنامه سالانه خود را به شوراهای شهر بدهند که این اتفاق هم در این سال‌ها اجرائی نشده است.

> **همین که شهرداری‌ها و سازمان‌های دولتی برنامه داشته باشند و الزام برایشان ایجاد شود یک اتفاق مثبت است. بی‌برنامگی زمینه هرج‌ومرج و روزمرگی را ایجاد می‌کند که شهرداری‌ها و سازمان‌های دولتی معمولا دچار آن هستند. اگر این سند نباشد؛ بر چه اساسی می‌توان از شهرداری‌ها و سازمان‌ها بازخواست کرد؟ این سند زمینه بازخواست رسانه‌ها و افکار عمومی است**

در نظام جدید، برنامه راهبردی - عملیاتی توسعه شهر و شهرداری را دیده‌ایم. در مرحله اول شورای شهر سند چشم‌اندازی را برای شهر در نظر می‌گیرد تا دورنمای ۲۰ساله را ترسیم کند. برای تحقق آن، اهداف و راهبردهایی را هم تنظیم می‌کند. در این شرایط دیگر شهرداری‌ها و ارگان‌های دولتی نمی‌توانند بگویند منع قانونی داریم. در این شرایط شوراها هم در جایگاه قانونی خودشان قرار می‌گیرند و با داشتن این برنامه راهبردی - عملیاتی، شهرداری می‌تواند برای خودش برنامه اجرائی در نظر بگیرد.الان تقریبا تمام کلان‌شهرها و شهرهای بزرگ برنامه پنج‌ساله را طبق همان دستورالعمل سال ۷۹ دارند و با تجدیدنظر این دستورالعمل که تجربیات را در نظر گرفته و اشکالات را مرتفع کرده، برنامه جدیدی طراحی شده است. تفاوتی که وجود دارد، این است که این برنامه جدید در کلان‌شهرها باید به تصویب وزارت کشور برسد.

ممکن است این برنامه‌ها هم مثل گذشته دوباره در کشوی میز برود و اجرا نشود؟ تعداد شهرها زیاد است و ممکن است وزارت کشور به بررسی کامل همه موارد نرسد؟

شرایط تغییر کرده و این برنامه‌ها مطالبات شوراها و شهرداری‌هاست و کاملا به نفع آنها پیش‌بینی شده است. در این شرایط، مطالبه زیادی وجود دارد و نمی‌تواند مورد بی‌توجهی قرار گیرد. البته احتمال دارد برای سهولت و فرصت بررسی، شهرهای بالای ۵۰۰ هزار نفر را که حدود ۱۶ شهر است، فقط وزارت کشور بررسی کند، شهرهای زیر ۵۰۰ تا ۵۰ هزار نفر را استانداری‌ها و زیر ۵۰ هزار نفر را فرمانداری‌ها بررسی و تأیید کنند. این یک کار مهم و استراتژیک است که شهرداری‌ها با برنامه دقیق اداره شوند.

در این برنامه‌ریزی واگذاری ۲۳ وظیفه دولت به مدیریت شهری هم لحاظ شده است؟

مسئله این است که این وظایف هنوز در دست دولت است. این موضوع در لایحه مدیریت شهری دیده شده و با تصویب نهایی آن تکلیف و وظایف شهرداری‌ها کامل روشن می‌شود و امیدواریم در مجلس بعدی به نتیجه برسد. تا آن زمان شوراها و شهرداری‌ها با همین روند پیش می‌روند و تا جایی‌که بتواند، برای دستگاه اجرائی وظایف تعیین می‌کند و اینکه دستگاه اجرائی بپذیرد یا نه، الزام ندارد و به تعامل آنها بستگی دارد.

در این سال‌ها انواع برنامه را داشته‌ایم، اما معمولا در حرف یا در عمل مطابق با آن عمل نشده است.

این مسئله مشکل ساختاری است. همین که شهرداری‌ها و سازمان‌های دولتی برنامه داشته باشند و الزام برایشان ایجاد شود یک اتفاق مثبت است. بی‌برنامگی زمینه هرج‌ومرج و روزمرگی را ایجاد می‌کند که شهرداری‌ها و سازمان‌های دولتی معمولا دچار آن هستند. فرض کنید همین سند هم نباشد؛ بر چه اساسی می‌توان از شهرداری‌ها و سازمان‌ها بازخواست کرد؟ این سند زمینه بازخواست رسانه‌ها و افکار عمومی را فراهم می‌کند که چرا فلان برنامه اجرا نمی‌شود و یا چرا بد اجرا می‌شود؟

داشتن این برنامه در حسابرسی‌ها و شفافیت مالی شهرداری‌ها هم مؤثر است؟

موارد زیادی را شاهد بوده‌ایم که شهرداری‌ها داشتن این برنامه‌ها را یکی از موارد مقبولیت خودشان اعلام کرده‌اند. داشتن این برنامه پایه بودجه‌ریزی سالانه است و اجرائی‌شدن همه این برنامه‌ها می‌توانند عملکرد سازمان‌ها و نهادها را نشان دهد. درعین‌حال شهرداری‌ها برای تهیه این برنامه مجبور به مراجعه به دانشگاه‌ها و نخبگان هستند و همین مسئله زمینه بازخواست آن را بیشتر می‌کند.

آسیب‌شناسی حوزه‌های کاری شهرداری‌ها

کمیسیون مشترک دولت و شهرداری‌ها که در دولت یازدهم تشکیل شده؛ این روزها سند آسیب‌شناسی موضوعات مرتبط با حوزه‌های کاری شهرداری‌ها را در دستور کار خود قرار داده است.معاون شهرداری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در توضیح بخش‌های مورد بررسی در این سند آسیب‌شناسی به «شرق» گفت: در بند اول آسیب‌شناسی وظایف مدیریت شهری تأکید کردیم که برای آسیب‌شناسی مشکلات مدیریت شهری باید چند مشکل را با هم مورد بررسی قرار دهیم که شامل خدمات شهری، حمل‌ونقل، شهرسازی و توسعه شهری، منابع درآمدی و بودجه‌ای، فرهنگی و اجتماعی و در نهایت حوزه ساختاری و منابع انسانی می‌شود. برای شروع هم از حوزه خدمات شهری وارد شدیم که مدیریت پسماند، فضای سبز، آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، ساماندهی مشاغل شهری و نیز میادین میوه‌وتره‌بار تاکنون مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. تاکنون سند آسیب‌شناسی راهکارهای پسماند، فضای سبز و حمل‌ونقل تصویب و از سوی دولت ابلاغ شده است و سند حوزه میادین میوه وتره‌بار هم در آستانه تصویب و ابلاغ است. سند ساماندهی مشاغل هم یک‌بار در کمیسیون رفته و در حال بررسی است. نوذرپور در مورد ضمانت اجرائی و پشتوانه اصلاح این موارد توسط شهرداری‌ها، گفت: دلایل اجرائی‌نشدن قوانین در گذشته و موانع مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. به عنوان نمونه در حوزه مدیریت پسماند موانعی وجود داشت. مثلا اگر شهرداری‌ها در ورود به تولید کمپوست مشکل دارند به این دلیل است که دولت کود ناشی از کمپوست را خریداری نمی‌کند یا بودجه برای آن نمی‌گذارد، در حالی که طبق برنامه پنجم توسعه وزارت جهاد مکلف بوده بخشی از یارانه کود شیمیایی را برای خرید کمپوست اختصاص دهد که تاکنون زیر بار این کار نرفته است. حالا در این سند اصلاحی دولت جهاد را مکلف کرده که کود ناشی از کمپوست را خریداری کند. این کار برای شهرداری‌ها و نیز ورود سرمایه‌گذاران در این عرصه ظرفیت ایجاد می‌کند. همچنین دولت در این سند وزارت نفت و نیرو را مکلف کرد تا برق تولیدی از زباله سوز را با ضمانت ۱۰ ساله خریداری کند و قیمت را هم سال به سال افزایش دهد. وی تصریح کرد: دولت در این سند موارد اختلافی را حل کرده و در مواردی که صراحت وجود نداشته، وظایف را کاملا شفاف اعلام کرده است. درعین‌حال مشکلاتی هم در مدیریت شهری وجود داشته که به عدم تعامل مثبت با دستگاه دولتی مربوط است و ما در این سند جدید تمام این موارد را به شکل جزئی بررسی و احصا کرده‌ایم. به عنوان نمونه، سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی در موارد اعلام گزارش خطر و احتمال حادثه توسط آتش‌نشانی، خودشان را ملزم به اقدام نمی‌دانستند و حالا براساس این سند اگر آتش‌نشانی موارد غیرایمن را اعلام کرد، دستگاه دولتی مکلف است پیگیری کند. نمونه این مسئله را در حادثه خیابان جمهوری به یاد دارید. در این مورد هم شهرداری به اداره کار هشدار ناایمن‌بودن کارگاه را داده بود اما آنها توجهی نکرده بودند. یکی از موارد مهم اصلاحی این بود که آتش‌نشانی‌ها طبق قانون تنها در محدوده شهرها می‌توانند خدمات ارائه کنند و خارج از آن را قانون به آنها اجازه نداده است. لازم است قانون فضاهای سرزمینی که خارج از حریم هستند را تعیین تکلیف کنند و این مورد هم جزو همین اصلاح‌هاست. این اولین بار است که دولت دست کمیسیون را برای اصلاح شرایط مدیریت شهری باز گذاشته و سعی می‌کند نیازها و حرف‌های مدیریت شهری را گوش کند و برای اصلاح آنها اقدام کند. در این کمیسیون همه دستگاه‌های اجرائی مرتبط عضو هستند و شهرداری‌ها نماینده دارند.

گزارش

همکاری‌های گردشگری ایران و عمان

● اقدامات اجرائی یادداشت تفاهم همکاری‌های گردشگری ایران و عمان به امضا رسید. اقدامات اجرائی یادداشت تفاهم همکاری‌های گردشگری بین سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جمهوری اسلامی ایران و وزارت گردشگری سلطنت عمان با حضور مسعود سلطانی‌فر، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به امضا رسید.

مراسم امضای اقدامات اجرائی یادداشت تفاهم همکاری‌های گردشگری بین سازمان میراث فرهنگی ایران و وزارت گردشگری سلطنت عمان با حضور سلطانی‌فر و عادل بن‌المرداس بن‌احمد البوسعیدی مشاور وزیر امور گردشگری عمان، سعود بن‌احمد البروانی، سفیر جدید عمان در ایران و مرتضی رحمانی موحد، معاون گردشگری برگزار شد. رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در مراسم امضای این یادداشت تفاهم گفت: روابط بین جمهوری اسلامی ایران و سلطنت عمان، بسیار عمیق و تاریخی است و دو کشور در همه ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی همکاری‌های خوب داشته و نقش تعیین‌کننده‌ای در منطقه ایفا کرده‌اند. وی ادامه داد: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آماده در اختیار قراردادن تجربیات خود در هر سه حوزه به کارشناسان و متخصصان کشور عمان است. معاون رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به جاذبه‌های گردشگری کشورمان در بخش‌های زیارتی، تاریخی، طبیعی و گردشگری سلامت، تصریح کرد: بسیاری از مردم عمان از جاذبه‌های گردشگری و ظرفیت‌های درمانی جمهوری اسلامی ایران استفاده می‌کنند که در چند ماه اخیر، آمار ورود عمانی‌ها به کشور ما افزایش یافته است. سلطانی‌فر یادآور شد: در دولت تدبیر و امید برنامه وسیعی برای توسعه گردشگری پیش‌بینی شده است که در این برنامه، توسعه روابط با کشورهای همسایه ازجمله سلطنت عمان جایگاه ویژه‌ای دارد.

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با ابراز امیدواری نسبت به اجرای مفاد تفاهم‌نامه همکاری‌های گردشگری ایران و عمان، گفت: امیدواریم این تفاهم‌نامه زمینه حضور بیشتر عمانی‌ها و به‌ویژه سرمایه‌گذاران این کشور در جمهوری اسلامی ایران را فراهم کند. در ادامه این دیدار عادل بن‌المرداس بن‌احمد البوسعیدی، مشاور وزیر امور گردشگری عمان گفت: سیاست راهبردی وزارت گردشگری عمان، استفاده از ظرفیت مناطق تاریخی و فرهنگی برای جذب گردشگران بیشتر است و با توجه به تجربیات موفق ایران در این حوزه، ما علاقه‌مند به استفاده از این توان و تجربه هستیم. وی با اشاره به پتانسیل جمهوری اسلامی ایران در زمینه صنایع دستی، افزود: ما ایران را به‌عنوان حامی برای اجرای راهبردهای خود در حوزه صنایع دستی می‌دانیم و امیدواریم بتوانیم از توان و ظرفیت هنرمندان و کارشناسان ایرانی برای ارتقای کیفیت صنایع دستی عمان بهره‌مند شویم. همچنین سعود بن‌احمد البروانی، سفیر جدید عمان در ایران با اشاره به علاقه‌مندی این کشور برای توسعه همکاری‌های گردشگری با جمهوری اسلامی ایران، گفت: سرمایه‌گذاران عمانی کار خود را در ایران آغاز کرده‌اند و ما امیدواریم همکاری‌ها در حوزه گردشگری با جدیت بیشتری دنبال شود.

جدول ۲۴۱۰ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- سازگاری- پایینی- چاک ۲- دارای اخلاق و رفتار خشک و غیرصمیمی- دم‌بریده- موزیسین ژاپنی و خالق قطعه معروف جاده ابریشم ۳- انقلابی معروف مکزیک- راه فرار- شیوه ۴- نویسنده تازه‌کار- ناطق- علامت اختصاری «نسخه بدل» ۵- ماچ آبدار- گزند، صدمه- کاخ تاریخی فرانسه ۶- آسودگی- همیشه- تهیدست و بی‌چیز ۷- یازده- برابر- فراوانی و رونق ۸- از مصالح ساختمانی- محل نگهداری اسیران جنگی- کلمه هشدار ۹- جنس، متاع- از تقسیمات شهری- مزه دهان جمع کن ۱۰- از سبزی‌های ریشه‌ای- میانگین- پاک و پاکیزه ۱۱- عریضه‌نویس- به کمک آن می‌توان اجسام سنگین را آسان‌تر جابه‌جا کرد- از محلات قدیمی شمال تهران ۱۲- خاک سرخ- برادر سلم و تور- نوعی تفنگ شکاری ۱۳- بیگانه- فاقد بیماری - مأمور مراقبت از راه ۱۴- تطبیق داده شده- غیراختیاری- آهار زده ۱۵- خوب- شهر ساحلی- صبحانه‌نخورده.

عمودی:

۱- اسید نیتریک- بیماری مسری کودکان که با تب همراه است ۲- بیماری سبزی و آب‌آلوده- درگذشت- نوعی دیسک فشرده ۳- از فلاسفه نامی قرن نوزدهم و نویسنده اصول علوم اجتماعی- فرشته شب اول قبر- از شیوه‌های موسیقی غربی ۴-پندارها- بخش‌ها- رودی در ایتالیا ۵- نانخورش- مرده‌شور- فرمان توقف ۶- فوق- اقیانوس کبیر- پارسای دیرنشین ۷- مجموعه‌ای هماهنگ و همخوان- بسته شده- زودرس ۸- شخص- پایتخت کامرون- بزرگی و شرف ۹- از ورزش‌های گروهی- محل نمایش آثار هنری- علامت تقسیم ۱۰- صادق و بی‌ریا- امر فقهی که ترک و انجام آن مساوی است- تکراری ۱۱- نوعی اسباب‌بازی- گرو گذاشته‌شده- از نرم‌افزارهای پیام‌رسان تلفن همراه ۱۲- پراکندگی- نوعی پارچه پنبه‌ای- زادگاه امیرکبیر ۱۳- معدن- از اوراق بهادار- رفیق آذری ۱۴- از تیم‌های فوتبال باشگاهی انگلیس- اعلان- هنر فرنگی ۱۵- مدرک کارشناسی ارشد - ناشایست.

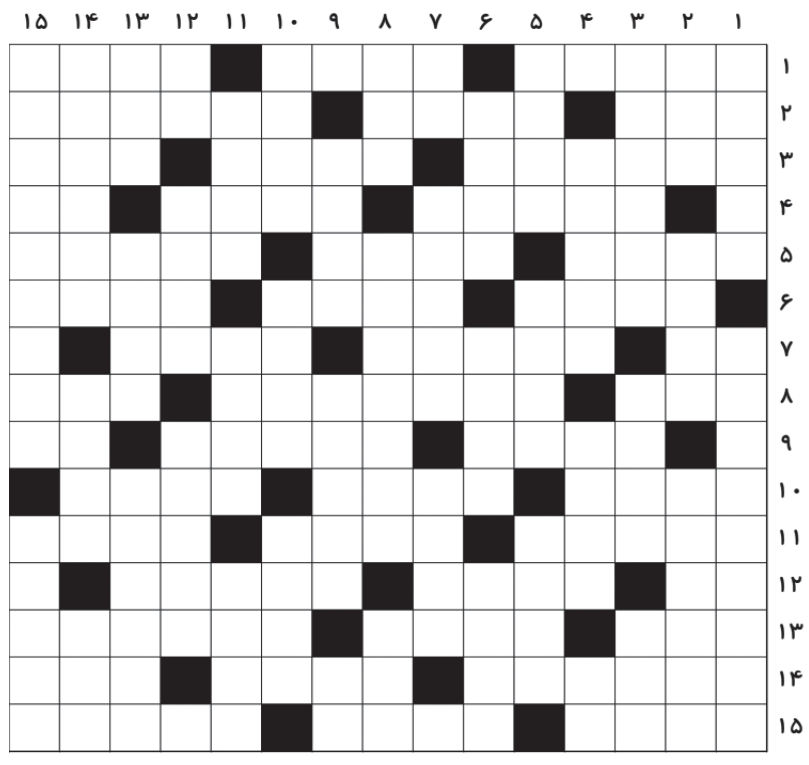

حل سودوکو سخت

۳	۸	۱	۶	۴	۲	۷	۵	۹
۹	۴	۲	۳	۵	۷	۶	۸	۱
۶	۷	۵	۱	۸	۹	۲	۴	۳
۱	۹	۳	۵	۷	۴	۸	۶	۲
۵	۲	۷	۸	۶	۳	۱	۹	۴
۴	۶	۸	۲	۹	۱	۳	۷	۵
۸	۳	۹	۷	۲	۵	۴	۱	۶
۷	۱	۴	۹	۳	۶	۵	۲	۸
۲	۵	۶	۴	۱	۸	۹	۳	۷

حل سودوکو ۱۴۰۶

۷	۴	۹	۲	۳	۱	۵	۶	۸
۱	۶	۲	۵	۸	۹	۳	۴	۷
۵	۸	۳	۷	۶	۴	۹	۲	۱
۳	۱	۸	۹	۴	۶	۲	۷	۵
۶	۹	۵	۳	۷	۲	۸	۱	۴
۲	۷	۴	۸	۱	۵	۶	۹	۳
۴	۲	۷	۶	۵	۸	۱	۳	۹
۸	۳	۶	۱	۹	۷	۴	۵	۲
۹	۵	۱	۴	۲	۳	۷	۸	۶

جدول ۲۴۰۹

سودوکو سخت ۱۴۰۷

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۱			۴			۶	
۷	۶							۲
	۴		۵		۶	۳		
	۷		۴		۳			۹
		۴				۱	۲	۷
		۶	۱				۸	
			۹			۸		۵
	۳		۲				۹	
		۵	۷				۳	

سودوکو ۱۴۰۷

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۶	۸	۳	۵		۴	
۳	۲							۸
	۹	۸	۲		۱		۶	۳
		۱	۵			۶		۷
			۴	۱			۳	
	۳	۷				۴	۹	
	۸			۵	۶	۷	۱	
۶				۲		۳	۵	۹
۷	۵					۸	۲	